

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/269/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116208152
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7116208152.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Husivargu a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcov: 1. W.. I. G., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXXX/X, J., 2. X. G., rod. Ď., nar. X.XX.XXXX, bytom T. XXXX/X, J., zastúpení advokátom JUDr. Pavel Piovarčí ml., so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej 20, proti žalovanému: W.. O. J., nar. X.X.XXXX, bytom I. č. X, T., zastúpenému advokátkou JUDr. Evou Gelenecky Hencovskou, so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach, Bajzova 2, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 3. apríla 2018 č.k. 36C/101/2016-321 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalobcovia majú nárok proti žalovanému na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 3. apríla 2018 č.k. 36C/101/2016-321 určil, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území B., okres Košice I, obec Košice - Staré mesto, vedených na LV č. XXXXX: - byt č. X, X. poschodie, vchod č. X, v obytnom dome na I. Č.. X E. T., súpisné číslo XXXX, postavený na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², v podiele 1/2 z celku, - podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku registra „C“ č. XXXX/XXX, druh zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², vo veľkosti XXX/XXXXX (výrok I.). Priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané tieto skutočnosti: Darovacou zmluvou zo dňa 14.9.2001 žalobcovia ako darcovia obdarovali žalovaného a jeho manželku (- svoju dcéru B. J.) a predmetom daru boli nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXXX, nachádzajúce sa v katastrálnom území T. - D. (t.č. B. - pozn. súdu), obec T. - D.É. C., - byt č. X, X. poschodie, vchod č. X, v obytnom dome na I. Č.. X E. T.W., súpisné číslo XXXX, postavený na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², - podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku registra „C“ č. XXXX/XXX, druh zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a na parcele registra „C“ č. XXXX/XXX, druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², vo veľkosti XXX/XXXXX, ktoré obdarovaní nadobudli do podielového spoluvlastníctva každý v 1/2. Vklad predmetnej darovacej zmluvy bol povolený T. Ú. E. T., Správou katastra Košice I dňa 28.3.2002 pod č. XXX/XX. Právne účinky vkladu nastali dňa 15.3.2002. Dohodou o zrušení darovacej

zmluvy, a o dobrovoľnom vrátení daru zo dňa 2.10.2015, (resp. 28.1.2015) spísanou medzi žalobcami ako darcami a obdarovanou - W.. B. J. došlo zo strany obdarovanej k vráteniu daru v zmysle uzavretej darovacej zmluvy zo dňa 14.9.2001 v podiele 1/2 k celku. Z výpisu z B. Č..XXXXX, katastrálne územie B. vyplýva, že žalobcovi 1. a 2. sú podielovými spoluvlastníkmi (bezpodielovými spoluvlastníkmi) v podiele 1/2 k celku nehnuteľnosti, ktorých sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva; vo zvyšnej jednej polovici je podielovým spoluvlastníkom žalovaný. Žalobcovia prostredníctvom svojho advokáta výzvou zo dňa 11.2.2016, (doručenou žalovanému dňa 15.2.2016) vyzvali žalovaného na vrátenie daru darovaného mu v zmysle uzavretej darovacej zmluvy zo dňa 14.9.2001 v podiele 1/2 k celku, a poukázali na dôvod vrátenia daru, t.j. na skutočnosť, že zo strany žalovaného dochádza vo vzťahu k žalobcom, resp. ich rodinným príslušníkom dlhodobo k správaniu, ktoré je podľa názoru žalobcov hrubým porušením dobrých mravov. V predmetnej výzve žalobcovia vyšpecifikovali dôvody, pre ktoré žiadajú dar vrátiť, nasledovne : 1. Vo vzťahu k žalobcom v období od roku 2014 až doposiaľ (11.2.2016 - dátum na výzve - poznámka súdu) sa žalovaný mal viackrát dopustiť ich vulgárneho urážania, viacerých hrozieb a zastrašovania. Ako obdarovaný voči nim ako darcom, a tiež ako zať voči nim ako svokrovcom neprejavoval a neprejavuje záujem a neudržiava s nimi dobré vzťahy; 2. Vo vzťahu k dcére žalobcov W.. B. J. - (manželke žalovaného) v totožnom období mal (žalovaný) na ňu opakovane vyvíjať psychicky a fyzicky nátlak, vulgárne ju urážať, hroziť jej fyzickou ujmom a likvidáciou, ponížovať ju, a bezdôvodne prenasledovať a monitorovať jej činnosť a podrobovať ju neustálej a bezdôvodnej kritike; 3. Vo vzťahu k vnučke žalobcov a maloletej dcére žalovaného R. J. v totožnom období sa mal voči nej mal dopúšťať fyzických útokov, psychického nátlaku, ponížovania a zastrašovania a dňa 1.1.2016 ju mal vyhodiť z bytu a ponechať ju bez starostlivosti, pričom od toho času žalobcovia realizujú faktickú osobnú starostlivosť o maloletú R., o ktorú sa žalovaný nijako nezaujíma. V predmetnej výzve poukázali na § 630 Občianskeho zákonníka a uviedli, že vo výzve popísané správanie a konanie žalovaného jednak voči nim, ako aj voči rodinným príslušníkom, žalobcovia považujú za neprípustné a neakceptovateľné a vnímajú ho za hrubo porušujúce dobré mravy, neúctu a nevďak žalovaného ako obdarovaného. Touto výzvou bol žalovaný vyzvaný na vrátenie daru v lehote 10 pracovných dní od doručenia výzvy.

3. Na platnosť právneho úkonu darcu smerujúceho na vrátenie daru z hľadiska jeho určitosti je nevyhnutné, aby v ňom darca uviedol konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným voči nim alebo členom ich rodiny. Len tak pri súčasnom splnení zákonných predpokladov podľa § 630 Občianskeho zákonníka, nastanú zamýšľané právne účinky jednostranného hmotnoprávneho úkonu darcu, t.j. zrušenie darovacej zmluvy, a obnovenie jeho vlastníctva ex nunc, t. j. okamihom, kedy jeho prejav vôle došiel obdarovanému. Označenie (identifikáciu) škodlivého správania obdarovaného voči darcom vo výzve na vrátenie daru, prípadne v žalobe, je daný okruh sporných skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 33Cdo/ 2661/2013).

4. Žalobcovia ako darcovia vo výzve na vrátenie daru, ktorú adresovali žalovanému ako obdarovanému prostredníctvom svojho advokáta zo dňa 11.2.2016, (a ktoré žalovanému bolo doručené dňa 15.2.2016) vyšpecifikovali, v čom vidia hrubé porušovanie dobrých mravov zo strany žalovaného, a to jednak voči nim ako darcom a členom ich rodiny, konkrétne voči ich dcére B. J. - manželke žalovaného a k ich vnučke - maloletej R. J., dcére žalovaného a označili aj obdobie, v ktorom malo, podľa tvrdení žalobcov, dôjsť zo strany žalovaného k hrubému porušovaniu dobrých mravov - od roku 2014 až (doposiaľ), t.j. do 11.2.2016 - dátum uvedený vo výzve.

5. Žalobcovia identifikovali škodlivé správanie žalovaného ako obdarovaného voči nim tak, že žalovaný sa vo vzťahu k nim mal v období od roku 2014 až do 11.2.2016 dopustiť (ich) vulgárneho urážania, viacerých hrozieb a zastrašovania, a neprejavoval a neprejavuje voči nim záujem a neudržiava s nimi dobré rodinné vzťahy.

6. Súd vo vzťahu k prvému škodlivému správaniu obdarovaného - žalovaného voči darcom - žalobcom, označeného žalobcami vo výzve na vrátenie daru a po zhodnotení vykonaného dokazovania k uvedenému dôvodu mal za to, že žalobcovia ako darcovia nepreukázali také závažné správanie obdarovaného voči nim ako darcom, ktoré z hľadiska svojho rozsahu a intenzity by vykazovalo znaky porušenia dobrých mravov hrubým spôsobom. Súd uviedol, že nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi, napĺňa skutkovú podstatu § 630 Občianskeho zákonníka. Predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je (pri zohľadnení vzájomného správania dotknutých subjektov) kvalifikované porušenie

morálnych pravidiel konkrétnym správaním obdarovaného, ktorého stupeň závažnosti je hodnotený podľa objektívnych kritérií, a nielen podľa subjektívneho názoru darcu. Žalobcami označené správanie žalovaného ako obdarovaného voči nim ako darcom nie je možné kvalifikovať ako hrubé porušenie morálnych pravidiel, tak ako si to vyžaduje § 630 Občianskeho zákonníka. V prejednanom prípade nebolo preukázané, aby žalovaný svojim správaním voči žalobcom naplnil skutkovú podstatu pre vrátenie daru. Súd pripúšťa, že vzťahy medzi žalobcami a žalovaným svedčia o narušení vzájomných vzťahov. Je pravdou to, že primárne sa má vychádzať z toho, že žalovaný ako obdarovaný by mal mať úctu a rešpektovať žalobcov ako darcov, avšak právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie obdarovaného voči darcom. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale musí ísť o také správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Súd poukazuje aj na nevhodné správanie sa žalobcu 1. voči žalovanému, ktoré naplnilo znaky priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

7. Vo vzťahu k druhému označenému škodlivému správaniu obdarovaného voči dcére žalobcov W. B.W. J., žalobcovia vo svojich výpovediach zhodne uviedli, že žalovaný ich dcéru psychicky deptal, týral, stalo sa, že s ňou dlhšiu dobu neprehovoril, vulgárne jej nadával a to aj pred maloletými deťmi, že je kurva a piča sprostá; nadával jej, že je špina, podvodník, a mal sa jej vyhrážať, že keď jej pribije, tak jej dá stena druhú. Žalobkyňa 2. vo svojej výpovedi poukázala na to, že ťažobu, v akej žila jej dcéra v manželstve (v tom čase) so žalovaným, pociťovala ako ujmu vlastnú a uviedla, že vzťahy medzi jej dcérou a žalovaným sa vyhrtili natoľko, že najprv žalovaný a následne aj jej dcéra podali návrh na rozvod manželstva.

8. Napäté vzťahy medzi žalovaným a jeho manželkou - (dcérou žalobcov) vyplývajú aj z pripojených spisov Okresného súdu Košice I, sp. zn. 21P/18/2014, sp. zn. 21P/155/2015, predmetom ktorých bol rozvod ich manželstva. V prvom prípade podal návrh na rozvod manželstva žalovaný, a v druhom prípade to bola jeho manželka. V konaní, ktoré začalo na návrh žalovaného na rozvod manželstva, bolo v konaní nariadené znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológia - G. L. Q., ktorá vypracovala znalecký posudok č. 4/2014, v ktorom podala vyjadrenie o osobnostnej štruktúre žalovaného, a jeho manželky. Z psychologického vyšetrenia žalovaného vyplynul záver, že žalovaný v tom čase nedokázal kriticky zhodnotiť sám seba a svoje konanie; reagoval výrazne emocionálne. Nedokázal mať racionálny nadhľad na udalosti, ktoré predchádzali jeho rozhodnutiu podať návrh na rozvod manželstva. Konal podľa vlastných predstáv s pocitom, že koná správne, bez ohľadu na to, aby kriticky pripustil aj svoj podiel viny na rozpade manželstva. U žalovaného absentovala primeraná sebareflexia a vinu za rozpad manželstva pripisoval neustálym hádkam medzi ním a manželkou, jej nerozvážnom požičianí financií od rôznych finančných inštitúcií, čím podľa žalovaného ohrozila celú rodinu. Z psychologického vyšetrenia manželky žalovaného - (dcéry žalobcov) vyplynulo, že v tom čase manželka žalovaného bola výrazne vnútorne napätá, a citlivá na pretrvávajúcu rodinnú situáciu, najmä na to, ako s ňou žalovaný v tom čase jednal, ako ju urážal a ponižoval, čo ju psychicky deptalo. Znalkyňou bolo vyhodnotené správanie manželky žalovaného so zníženou toleranciou na psychickú záťaž a bola zaznamenaná absencia primeranej sebareflexie (sama si síce pripustila istý podiel vlastnej viny na skrachovaní ich manželského spolužitia, ale zároveň poukázala aj na rovnaký podiel zo strany žalovaného). Znalkyňou bolo zaznamenané, že počas klinického pozorovania správania sa manželky žalovaného, že táto danú situáciu v tom čase nedokázala racionálne spracovať, a do popredia sa dostávali najmä emócie spojené s jej sklamaním v partnerskom vzťahu, ako aj jej osobným zlyhaním, ktoré vyústilo do rozpadu ich manželstva. Manželka žalovaného bola vyhodnotená ako autokratická osobnosť, a jej interpersonálne prejavy sa vyznačovali dominantným správaním, a vyvolávaním konfliktných situácií, pri ktorých mala snahu sa presadiť. Znalkyňou bolo konštatované, že manželka žalovaného v tom čase mala neustálu tendenciu ovládať a ovplyvňovať iných, najmä submisívnych a nepriebojných jedincov, ktorými manipulovala a pri ktorých presadzovala vlastné názory. Bolo konštatované, že manželka žalovaného v tom čase nedokázala riešiť problémy racionálne, konala a reagovala unáhle; bola nedočkavá, nedokázala prijať žiadnu zvláštnu prehru, vlastné zlyhanie, vlastné chyby priznávala len veľmi ťažko, a trvalo dlhší čas, kým pripustila, že sa mýlila alebo konala nerozvážne. Znalecký posudok PhDr. L. Capovej bol vypracovaný ku dňu 30.10.2014. Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom zo dňa 3.3.2015 tak, že návrh na rozvod manželstva zamietol; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.3.2015. Súd zamietol návrh na rozvod manželstva, ktorý podal žalovaný z dôvodu, že síce v manželstve došlo k problémom, ktoré však obidvaja manželia chceli riešiť, aj vzhľadom na maloleté deti pochádzajúce z ich manželstva, majú za to, že v prejednanom prípade nedošlo ku kvalifikovanému trvalému rozvratu

manželstva. Po právoplatnom zamietnutí návrhu na rozvod manželstva, ktorý podal žalovaný, podala návrh na rozvod manželstva manželka žalovaného návrhom došlým súdu dňa 6.10.2015 (konanie bolo vedené pod sp. zn. 21P/155/2015). V návrhu manželka žalovaného (dcéra žalobcov) poukázala na to, že aj po právoplatnom zamietnutí návrhu na rozvod manželstva, sa rodinná situácia nestabilizovala. Manželia určitú dobu žili oddelene, pričom so žalovaným v tom čase, a to do februára 2015 bývala maloletá R., ktorá od februára 2015 sa prisťahovala k nej od žalovaného z dôvodu, že ju mal žalovaný biť. Manželka žalovaného v návrhu uviedla, že aj napriek tomu, že spolu nežili v spoločnej domácnosti, žalovaný ju navštevoval v ich spoločnom byte asi trikrát do týždňa, pričom žalovaný vyvíjal prehnane snahy o návrat do spoločnej domácnosti a obnovenie manželského spolužitia. Ako náhle sa to u nej nestretlo s úspechom, mal byť ku nej agresívny, kričať na ňu a nadávať jej. Poukázala na to, že v tom čase nemala záujem na obnovení manželského spolužitia, lebo voči žalovanému stratila dôveru, pretože (už) v minulosti ju a maloleté deti dvakrát opustil. Poukázala na to, že žalovaný sa k nej v predmetnom časovom období správal hrubo, a jeho správanie hraničilo až s psychickým týraním; neustále ju slovne napádal, nadával jej, a osočoval ju. Uviedla, že o týchto závažných skutočnostiach opakovane urobila oznámenie na polícii. O návrhu bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu zo dňa 14.1.2016 tak, že konanie bolo zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu na rozvod manželstva manželkou žalovaného.

9. Súd k tomuto dôvodu označeného žalobcami „o škodlivom správaní sa obdarovaného voči členom ich rodiny - ich dcére - manželke žalovaného“ uviedol, že nespochybňuje subjektívny pocit žalobcov vo vzťahu žalovaný a ich dcéra, vzhľadom na skutočnosti, ktoré nastali v (nimi) označenom období medzi nimi ako manželmi a ktorú situáciu, ktorá v tom čase v manželstve nastala, mohli vnímať (pociťovať) ako ujmu vlastnú. Je nepochybné, že v inkriminovanom období medzi žalovaným a medzi jeho manželkou išlo o správanie typické pre rozvádzajúce sa manželstvo (zánik spoločnej domácnosti, nezáujem o spolužitie, strata citových väzieb, nedôvera a pod.), ktoré však bolo napravené; žalovaný s dcérou žalobcov naďalej žijú v manželskom spolužití a toto správanie nemožno s prihliadnutím ku všetkým zisteným okolnostiam daného prípadu kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov.

10. Vo vzťahu k tretiemu označenému škodlivému správaniu obdarovaného voči členom rodiny žalobcov ako darcov - vnučke žalobcov - dcére žalovaného - maloletej R., súd zhodnotiac vykonané dokazovanie dospel k záveru, že u žalovaného v označenom období išlo o také závažné správanie voči maloletej R., ktoré možno charakterizovať ako kvalifikované porušovanie morálnych pravidiel konkrétnym správaním obdarovaného, ktorého stupeň závažnosti súd hodnotil podľa objektívnych kritérií.

11. Súd na základe dôkazov, zhodnotiac aj výpovede strán sporu, berúc do úvahy najmä psychologický a psychiatrický posudok vyhotovený v konaní pod sp. zn. 11P/19/2016 dospel k záveru, že vzťah medzi žalovaným a maloletou R. v inkriminovanom období možno kvalifikovať ako správanie sa žalovaného v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný svojím nezodpovedným správaním voči maloletej R. nerešpektoval, so zreteľom na jej vek a rozumovú vyspelosť, jej potreby, v niektorých prípadoch voči maloletej vystupoval autoritatívne až s prehranými príkazmi, svojím správaním destabilizoval výchovné prostredie, negatívne pôsobil na jej city. Žalovaný akékoľvek nevhodné správanie voči maloletej R. poprel. Pripustil, že s maloletou R. boli výchovné problémy, ktoré sa však on, ako aj jeho manželka, snažili v inkriminovanom období zvládať podľa svojich možností a schopností; vinu za takéto správanie pripisoval práve žalobcom, ktorí podľa jeho názoru (a tvrdení) mali maloletú R. zmanipulovať voči nemu; pripustil, že asi trikrát mal maloletú zbiť, avšak iba údermi po zadku.

12. Uvedené je však v rozpore s tvrdeniami maloletej R., ktorá v rámci psychologického vyšetrenia psychologičkou G.. E. P. G., (ktorá vypracovala znalecký posudok č. 49/2017 v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 11P/19/2016) uviedla znalkyni, že otec ju mal stále doma biť, obmedzovať, a nadávať jej, a napokon ju z domu aj vyhodil. Citové väzby maloletej R. k otcovi sú podmienené negatívnymi emocionálnymi zážitkami. Maloletá R. odmieta akýkoľvek kontakt s ním. Negatívny postoj maloletej R. k otcovi bol podmienený negatívnym opakovaným emocionálnym pôsobením otca na maloletú, ako aj na celú rodinu, pričom maloletá sa k osobe otca vyjadřila ako k problémovému človeku, ktorý stále doma spôsoboval napätie a hádal sa s mamou. Znalkyňa uzavrela, že s vysokou pravdepodobnosťou vyústenie manželských dlhodobu neriešených problémov vyústilo do rozpadu danej rodiny vo forme radikálnej, negatívnej reaktivity vo vzťahu k otcovi. Ako najzávažnejšie hrubé porušenie dobrých mravov správaním sa žalovaného voči maloletej súd videl v nedobrovoľnom odchode maloletej (možno hovoriť o vyhodení maloletej R. z bytu) dňa 1.1.2016, pričom takéto osobná negatívna skúsenosť mala a má na maloletú R. negatívny dopad. Jej odchod z domu nebol svojvoľný a

dobrovoľný, ale bol výsledkom dlhodobých nezhôd v rodine, ktorý vyústil do konfliktu medzi maloletou R. a žalovaným - otcom, s následkom vyhodenia maloletej R. otcom z ich spoločného bytu. Znalkyňou bol urobený jednoznačný záver, že tak ako žalovaný ako otec, takisto aj jeho manželka, nie sú prístupní komunikácii o tom, že problémová je rodina, zlyhanie vo výchovnom procese rodičov, a nie psychopatológia ich dcéry, ktorú sa snažili preukázať psychiatrickým vyšetrením s diagnostikovaním Aspergerovho syndrómu s následným odporúčaním umiestnenia dieťaťa do psychiatrickej liečebne alebo reedukačného zariadenie. Osobnosť žalovaného bola znalkyňou (vy)hodnotená tak, že žalovaný sa chce mierne javiť v lepšom svetle, čo nie je symptomatické vo vzťahu k populačnej norme v situácii, v ktorej je podmienená skutočnosť, pre ktorú sa realizovalo znalecké dokazovanie. Takéto nevhodné správanie žalovaného voči maloletej R., hraničiace až s psychickým týraním, sa odrazilo najmä na psychike maloletej R., a ide o správanie, ktoré sa hrubo prieči dobrým mravom. Psychologička vo svojom psychologickom posudku uviedla, že v čase urobenia znaleckého úkonu maloletá R. bola už po odoznení akútnej stresovej reakcie (vyhodenie z domu) a negatívnom emocionálnom zážitku v primárnej rodine. Vo svojom prežívaní si zracionalizovala negatívnu skúsenosť z primárnej rodiny a rozhodla sa preto, aby mohla žiť, aby mohla zostať u starých rodičov. Neboli preukázané tvrdenia žalovaného o ovplyvňovaní maloletej R. zo strany žalobcov. Maloletá R. situáciu, ktorá v inkriminovanom období bola v jej primárnej rodine vnímala veľmi citlivo, sama (vzhľadom aj na svoj vek a rozumové schopnosti) sa vyjadrila k svojim potrebám, nespravodlivosť ktoré bude mať v pokojnom prostredí. Znalkyňa z odboru psychológie pri vypracúvaní znaleckého posudku pribrala znalkyňu z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria z dôvodu posúdenia aktuálneho psychického stavu maloletej R. J.. Tento znalecký úkon vykonala psychiatrička C.. T. S., a ktorá poukázala na to, že maloletá pri výpovediach, ktoré sa týkali prežitých traumatizujúcich udalostí, prežívala zjavne psychický diskomfort, bola plačlivá pôsobila smutným a úzkostným dojmom. Psychiatričkou bolo vyhodnotené, že maloletá je schopná si vytvoriť logický a reálny výsledok, je schopná si uvedomovať duševný stav iných ľudí, ich myslenie, pocity, dôvody správania a pod. Je schopná v spoločnosti osôb vytvárať primeranú sociálne emočnú reciprocitu. Psychiatrička uviedla, že maloletá bola približne od svojich 12 rokov vo svojej rodine vystavovaná opakujúcim, stresujúcim udalostiam ako boli vzájomné konflikty, hádky medzi biologickými rodičmi. Samotná maloletá bola vystavovaná opakovane emocionálne vypätým situáciám, bola vystavená neprimeraným a úmyselným fyzickým trestom zo strany jej rodičov, bola vystavená psychickému strádaniu - psychickej a fyzickej deprivácii, stratila pocit bezpečia a istoty domova, chýbal jej predovšetkým vrelý a láskavý a empatický prístup zo strany rodičov, najmä otca. Psychiatrička poukázala na to, že maloletá vo svojej nukleárnej rodine zažívala a aj v súčasnosti zažíva zo strany rodičov nezáujem, nelásku. Rodičia svoje nedostatky prenášali na dcéru, vyčítali jej, že je zodpovedná za ich manželskú krízu. V dôsledku disharmonického rodinného prostredia maloletá javila a javí známky psychickej traumatizácie, ktorá má za následok poruchu integrácie a regulácie psychických funkcií v oblasti kognitívnej, emocionálnej a behaviorálnej. V kognitívnej (poznávacej) oblasti maloletá opakovane pri stresových situáciách v rodine prežívala bezmocnosť, bezradnosť, nespravodlivosť, a má v pamäti zážitky svojho poníženia zo strany najbližších príbuzných (matka, otec, matka od otca). Rodičia chceli maloletej vsugerovať, že je zodpovedná za ich manželskú krízu. Rodičia maloletej manipulovali a manipulujú s realitou, využívajú obranné psychické mechanizmy projekcie, kedy svoje chyby, nedostatky prenášajú na svoju dcéru, popierajú svoje nevhodné správanie voči dcére. Psychiatrička uviedla, že maloletá bola svojimi rodičmi mentálne deptaná, čo jej znižovalo sebadôveru a uzatvárala sa sama do seba. V emocionálnej oblasti opakovane prežívala negatívne emocionálne zážitky ako strach z otca, hnev na otca, hnev na matku, depresívne nálady, podráždenosť. Vo svojej nukleárnej rodine počas spoločného súžitia s biologickými rodičmi maloletá prežívala trvalú úzkostnú nepohodu, čo spôsobilo zhoršenie jej kognitívneho výkonu, objavili sa poruchy koncentrácie pozornosti, zhoršenie školského prospechu, vyskytli sa kvalitatívne poruchy spánku (nočné mory). Maloletá mávala a v súčasnosti ešte pretrváva obava z výskytu nepriaznivých negatívnych udalostí, ktorá vyplýva z otcovho nevyspytateľného správania. V behaviorálnej sfére sa u maloletej objavili stavy neposlušnosti, podráždenosti, opozične vzdorovité správanie, ktoré bolo výlučne viazané na rodinné prostredie a bolo potencované pubertálnou rebéliou (pubertálny negativizmus). Psychiatrička uviedla, že jej nevhodné, opozične a provokatívne správanie bolo často vyvolané aktuálnymi situačnými podnetmi aj v dôsledku toho, že sa identifikovala s nevhodnými vzorcami správania od svojich rodičov. Psychiatrička skonštatovala, že u maloletej v dôsledku negatívnych kognitívnych postojov a v dôsledku negatívneho emocionálneho prežívania sa narušil jej zdravý duševný (psychosociálny a emocionálny) vývoj. Aj v súčasnosti je výrazne narušená citová väzba maloletej ku svojim rodičom. Maloletá má voči rodičom ambivalentné pocity, ktoré vyplývajú z jej minulých traumatických zážitkov, ale aj zo súčasných postojov rodičov k jej osobe. Voči otcovi má jednoznačne maloletá výlučne negatívny postoj, je jej

v súčasnosti ľahostajný. Psychiatrička v závere svojho posudku uviedla, že maloletá bola od svojich dvanástich rokov opakovane vystavovaná traumatickým udalostiam zo strany biologických rodičov, bola vystavená psychickému strádaniu - psychickej a citovej deprivácie, stratila pocit istoty a bezpečia domova. Táto psychická traumatizácia sa klinicky manifestuje poruchou adaptácie so zmiešanou úzkostne depresívnou reakciou mierneho stupňa. U maloletej neboli zistené poruchy autistického spektra. Psychiatrička ďalej uviedla, že aj v súčasnosti, po prekonaných stresových udalostiach, sa maloletá nachádza vo fáze predbežnej adaptácie (fáza hojenia) na prežitú traumu. Jedná sa o iniciálnu fázu racionálneho spracovania prežitej traumy. V súčasnosti jej psychický stav predstavuje krehkú, nestabilnú rovnováhu, ktorá sa ľahko môže narušiť pod vplyvom vnútorných alebo vonkajších podnetov. V súčasnej dobe u maloletej nenastalo ukončenie traumatického procesu (nie je vo fáze zhojenia), nie je schopná s náhľadom integrovať traumatické spomienky medzi iné spomienky z prežitej minulosti. Aj v znaleckom posudku vypracovanom znalkyňou G. L.A. Q. (X. Č.. XX/XXXX) v konaní sp. zn. 21 P/18/2014 bolo vyhodnotené, že maloletá R. v inkriminovanom období postrádala pevné rodinné zázemie, bola v citovom chaose, v tom čase bola viac citovo naviazaná na otca ako na matku, k čomu (negatívny postoj k matke) prispel aj otec svojim nevhodným a neprímeraným správaním k matke maloletej, ktorá ho začala v takomto správaní napodobňovať.

13. Žalovaný na svoju obranu poukázal na uznesenia vydané orgánmi činnými v trestnom konaní vo veciach, v ktorých mal byť podozrivý zo spáchania trestného činu voči maloletej R. a ktoré boli odmietnuté. Jeho obrana je v rozpore s vyššie uvedenými závermi znalkyň. To, že sa nepreukázalo v trestnom konaní spáchanie trestného činu žalovaným, t.j. že jeho konanie nevykazovalo znaky skutkovej podstaty toho ktorého trestného činu, z ktorého spáchania bol podozrivý, ešte samo o sebe neznamená, aby takéto dôkazy vyvrátili zistenia znalkyň z odboru psychológia a psychiatria. Nevhodné správanie žalovaného voči maloletej R. bolo objektívne preukázané znaleckým posudkom, správanie žalovaného ako otca voči maloletej R. sa ocitlo nad únosnou hranicou vzájomného správania sa otca k dcére. Súd správanie žalovaného voči maloletej R. - ako členovi rodiny darcov hodnotí ako hrubo porušujúce dobré mravy značnej intenzity. Súd správanie žalovaného voči vnučke žalobcov ako darcov, t.j. ako členovi ich rodiny vyhodnotil ako nevhodné správanie sa, ktoré žalobcovia mohli v uvedenom období vnímať ako ujmu vlastnú.

14. Súd konštatoval, že žalobcovia preukázali hodnovernými dôkazmi, ktoré súd posúdil a vyhodnotil v závislosti od všetkých osobitosti tohto prípadu objektívne, že žalovaný - obdarovaný svojim závadným, nevhodným správaním voči vnučke žalobcov - darcom, ktoré možno s ohľadom na všetky okolnosti tohto prípadu kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov, vykazujúce porušenie značnej intenzity a sústavnosti, naplnil skutkovú podstatu § 630 Občianskeho zákonníka.

15. Vrátenie daru v tomto prípade možno považovať za sankciu, ktorou žalobcovia ako darcovia postihujú obdarovaného - žalovaného za jeho správanie, hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá. Súd zhrnúc vyššie uvedené závery, ktoré vyšli z vykonaného dokazovania najavo dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

16. Žalovaný na podporu svojich skutkových tvrdení, okrem poukazu na listinné dôkazy, ktoré dokladal do spisu sp. zn. 11P/19/2016, navrhol vo veci vypočuť B. J. a maloletú R. J. a neskôr navrhol v spore vypočuť aj svojich rodičov. Súd tento návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol poukazujúc na to, že na zhodnotenie skutkových okolností pre vykonanie dokazovania v tomto spore, boli postačujúce skutkové tvrdenia uvedené v pripojených spisoch vzhľadom k predmetu konania.

17. Súd považoval za potrebné dodať, že matka maloletej R. J. vo svojich výpovediach pred orgánmi činnými v trestnom konaní vypovedala (v podstate) v prospech žalovaného, ktorý bol podozrivý zo spáchania trestných činov voči maloletej R. v tom zmysle, že žalovaný ju (maloletú) nijakým spôsobom netýral, fyzicky ju nenapádal, nenadával jej a nevyhodil ju z domu; výpoveď B. J. je v rozpore so skutkovými okolnosťami uvedenými v návrhu na rozvod manželstva, ktorý podala na Okresný súd Košice I dňa 6.10.2015 (21P/155/2015 - pozn. súdu) a možno povedať, že je to v podstate aj odozva na situáciu, ktorá vyvstala v primárnej rodine maloletej R. po 1.1.2016, kedy maloletá R. bola najprv predbežným opatrením zverená do náhradnej osobnej starostlivosti žalobcov. Aj skutkové tvrdenia uvedené manželkou žalovaného v čestnom prehlásení, na ktoré poukazoval žalovaný, vo svojej podstate sú zhodné s jej tvrdeniami prednesenými pred orgánmi činnými v trestnom konaní, a súd zastáva názor, že manželka žalovaného, nekriticky, neobjektívne prispôbovala svoje výpovede, svoje skutkové tvrdenia

s ohľadom na obdobie, v ktorom sa nachádzala a čo bolo pre ňu v tom čase najvhodnejšie. Nemôže obstať ani tvrdenie manželky žalovaného o manipulácii žalobcov či už vo vzťahu k jej osobe alebo vo vzťahu k maloletej R.. Manželka žalovaného v rozhodnom (inkriminovanom) období bola a aj doposiaľ je osobou spôsobilou na právne úkony, bola a je zodpovedná za svoje konanie a jej tvrdenia, že bola pod tlakom svojich rodičov - žalobcov nemá žiadne racionálne zdôvodnenie; jej postoj sa javí skôr ako infantilný. V tomto smere je potrebné prisvedčiť argumentácii žalobcov, že uvedené oslabuje vierohodnosť jej čestného vyhlásenia, ktoré napr. úplne neguje skutočnosti uvádzané v rámci konania o rozvod. Neobstoja ani tvrdenia či už žalovaného, ani jeho manželky, dokonca ani rodičov žalovaného o tom, že maloletá R. je zmanipulovaná žalobcami a súd poukazuje na závery obsiahnuté v znaleckom posudku č. 49/2017, ktoré priamo vyvracajú tieto tvrdenie, kde bolo konštatované, že maloletá nebola a nie je pod vplyvom žiadnej zo zainteresovaných osôb. Tento znalecký posudok neguje sklon maloletej R. ku fabulovaniu, zveličovaniu, zakrývaniu podstatných skutočností a jej tvrdenia majú podľa znalých vysokú validitu.

18. Žalovaný poukázal aj na čestné prehlásenia svojich rodičov, majúc zato, že z týchto je zrejmé, že jeho rodičia (C. J. S. R. J.) majú vedomosť o vzniknutej situácii v jeho rodine v inkriminovanom období, boli svedkami snahy o manipuláciu žalobcov jeho manželky a dcéry a vedia sa zodpovedne vyjadriť o osočovaní jeho osoby žalobcami, o čom mali byť informovaní maloletou R..

19. Z týchto čestných prehlásení vyplývajú skutočnosti tvrdené samotným žalovaným. Otec žalovaného tvrdil, že nadobudol dojem, že správanie maloletej R. bolo očividne zmanipulované zo strany žalobcov, ktorí pomocou nej mali v úmysle jeho syna - žalovaného vyprovokovať, následne to oznámiť na polícii a takto ho zdiskreditovať a získať polovicu bytu, ktorú im žalovaný odmietol vrátiť. Tiež tvrdil, že počas jeho pobytu v byte rodiny žalovaného, bol svedkom drzého správania maloletej R. voči jeho synovi, pričom jeho syn tak fyzicky ako aj slovne neublížil či už svojej manželke alebo maloletej R.. Matka žalovaného tiež potvrdila tvrdenia uvádzané žalovaným. Uviedla, že nikdy nebola svedkom toho, aby žalovaný fyzicky alebo verbálne zaútočil na svoju dcéru alebo manželku. Poprela, aby maloletú R. fyzicky napadla; maloletá sa v jej prítomnosti, potom, čo jej syn odišiel, stala neovládateľná; a po jeho príchode a po objasnení okolností, ktoré sa stali, žalovaný najprv maloletej dohovára a následne ju výchovne udrel po zadku.

20. Súd zaujal názor, že je logické, že rodičia žalovaného sa „postavili“ na stranu žalovaného, vychádzajúc zo vzťahu rodič - dieťa a naopak (pokiaľ sú tieto vzťahy nenarušené) a svojimi tvrdeniami uvedenými v čestných prehláseniach tzv. „podržali“ stranu žalovaného ako svojho syna, a vinu z konfliktných vzťahov v rodine dali maloletej R. a žalobcom. Tieto ich tvrdenia súd vyhodnotil ako neobjektívne, poukazujúc na to, čo vyšlo počas tohto konania najavo z ostatných dôkazov.

21. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1,2 CSP. V spore boli žalobcovia úspešní, a tak majú nárok na náhradu preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %.

22. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, písm. d/, písm. e/, písm. f/, písm. g/, písm. h/ CSP. Nestotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie a má za to, že súd sa opomenul vyporiadať s relevantnými skutočnosťami, ktoré v priebehu konania uvádzal. Zároveň mu súd znemožnil vykonať dôkazy, ktoré v prejednávanej veci navrhol a ktoré považoval za relevantné pre rozhodnutie súdu vo veci samej. Týmto postupom bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

23. Uviedol, že súd si v priebehu konania osvojil skutkový základ, ktorý nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Dôkazy predložené žalobcami vykladal v širšom rozsahu, než „mu prináleží“, čo podľa odvolateľa zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, a na druhej strane opomenul zohľadniť dôkazy, ktoré navrhol žalovaný, čo zakladá vadu podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP. Na nesprávne a nedostatočné zistenie skutkového stavu nesprávne aplikoval právnu normu a tým došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP.

24. V prvom okruhu, súd hodnotil správanie sa žalovaného k žalobcom. Podľa vyjadrenia žalobcov mal žalovaný im vulgárne nadávať, zastrášať ich a urážať. Počas konania žalovaný poukázal na trestné konanie vedené na základe trestného oznámenia žalobcov, ktoré Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, úrad inšpekčnej služby uznesením zo dňa 3.2.2016 č. ČVS : SKIS-2/OISV-V-2016 odmietol. Rovnako aj ďalšie rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní, a to uznesenie Ministerstva vnútra SR, odbor inšpekčnej služby zo dňa 18.3.2016 č.j. SKIS-46/OISV-V-2016, ktorým sa nepotvrdili tvrdenia žalobcov, a trestné oznámenie žalobcov bolo odmietnuté. V konaní vedenom pod sp. zn. 4Pv 491/16/8802 sa žalobkyňa sama priznala, že bolo voči nej vznesené obvinenie pre podozrenie z trestného činu ohovárania. Súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcov a konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania nemal za preukázané, aby sa žalovaný voči žalobcom správal tak, že by jeho konanie bolo možné označiť za rozpor s dobrými mravmi.

25. Následne súd skúmal konanie žalovaného k jeho manželke. Po opise konaní o rozvod manželstva (prvý návrh na rozvod podal žalovaný a druhý návrh na rozvod podala jeho manželka) a vyjadrení znalkyne G.. L. Q. k osobnostným stránkam manželov súd vyslovil záver, že rozpory medzi manželmi považuje za prechodné. Súd akceptoval, že obaja manželia sa snažili o obnovenie manželského spolužitia, a preto správanie sa manželov v tomto konaní označil ako ojedinelý exces typický pre rozvádzajúcich sa manželov. V tomto okruhu súd nenašiel dôvod, ktorý by nahradil nárok žalobcov na vrátenie daru. Posledným okruhom, ktorým sa súd zaoberal, bolo správanie sa žalovaného k maloletej dcére R., vnučke žalobcov. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že jeho správanie v inkriminovanom období k maloletej R. bolo také, že ho možno kvalifikovať ako správanie v rozpore s dobrými mravmi. V prvom rade súd neuviedol prečo nezohľadnil ďalšie dôkazy, ktoré boli predložené v konaní a ktoré negujú závery, ku ktorým dospel súd, a to čestné prehlásenie jeho manželky a čestné prehlásenie jeho rodičov, rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní a znalecký posudok G.. Q.. Súd neozrejmil, prečo odmietol výsluch jeho manželky a dôvody, pre ktoré Emma vypovedala pred znalkyňou G.. P., G.. v rozpore s objektívnou skutočnosťou. V prejednávanej veci predložil čestné prehlásenia manželky zo dňa 28. marca 2018, v ktorom popisuje, že voči maloletej nikdy nevystupoval agresívne alebo vulgárne. Plnil si len rodičovské povinnosti a snažil sa vychovávať maloletú tak ako najlepšie vedel. Maloletej sa to nepáčilo a veľakrát sa sťažovala práve žalobcom. Opísala incident s notebookom - pri naťahovaní o notebook mu maloletá dala facku, a on jej dal na zadok.

26. Hneď deň po tomto incidente odišla R. so žalobkyňou na vianočné trhy a porozprávala jej, čo sa u nich - v ich domácnosti stalo. Z trhov sa vrátila s „golierom“ na krku. Manželka žalovaného potvrdila, že dcéra ich odmietala počúvať, odvrávala im a ignorovala ich. Súd hrubé porušenie dobrých mravov našiel v tom, že žalovaný maloletú vyhnal z domu. Žalovaný uviedol, že toto tvrdenie nie je pravdivé. Skutočnosti, ktoré maloletá popísala, sa odohrali v roku 2016, avšak úplne inak. Počas cesty autobusom sa ich maloletá dcéra stratila, a po návrate domov odišla bez slova na políciu nahlásiť, že ju žalovaný vyhnal z bytu. Nebola to pravda. Dcéra v tom čase bola veľmi emočne rozladená situáciou v rodine a nechala sa starými rodičmi ovplyvňovať. Súd nevypočul manželku žalovaného, len konštatoval, že manželka žalovaného nekriticky a neobjektívne prispôbovala svoje výpovede a skutkové tvrdenia s ohľadom na obdobie, v ktorom sa nachádzala, a čo bolo pre ňu v tom čase najvhodnejšie. Považoval za nesprávne, ak súd v rozpore so zásadou ústnosti vychádzal len z jedného listinného podkladu, a to znaleckého posudku G.. P., G., ktorý získal z iného konania. Navrhol vypočuť aj svojich rodičov R. a C. J. na to, ako sa maloletá R. správala k žalovanému a ako sa správala k nim ako k starým rodičom.

27. Súd odmietol výsluch uvedených svedkov, a preto do spisu založil čestné prehlásenia rodičov žalovaného. Opísal incident, ktorý sa udial pred Veľkou nocou v roku 2015, kedy pri návšteve sestry (jeho matky) dostala maloletá nekontrolovateľný záchvat zlosti, že si s ňou nedokázali poradiť.

28. Po výchovnom pohovore, ktorý mal s maloletou, táto sa neospravedlnila, ale začala mu odvrávať, a tak dostala na zadok. Z trucu potom maloletá R. odišla bývať k jeho manželke v čase, keď istý čas žili s manželkou odlúčene. Maloletá R. na podnet žalobcov vypovedala o tom, že ju žalovaný opakovane zbil a psychicky ju týral. V rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní sa uvádza, že on R. nezbil a psychicky netýral. Poukázal aj na znalecký posudok G.. Q., v ktorom znalkyňa opísala, že žalovaný sa príkladne staral o dieťa. Aj maloletá mala pred znalkyňou povedať, že jej pomáha s úlohami a že sa jej venoval. Pre pretrvávajúce problémy maloletá niekoľkokrát navštívila ambulanciu psychiatricky C.. O.. Zo správy C.. O. zo dňa 29. januára 2016 citoval, že „dievča ušlo z domu, lebo po rozchode rodičov žila s otcom, matku nechcelo“. Súd v odôvodnení rozsudku podáva závery, v ktorých citoval znalecký posudok

znalkyne G.. E. P., G.. a dôkazy a závery zo znaleckých posudkov vypracovaných v iných konaniach spomína len okrajovo. Vyčítal súdu, že opomenul odstrániť rozpor medzi znaleckým posudkom G.. P., G.. a G.. Q., a bez náležitého zdôvodnenia sa priklonil iba k znaleckému posudku znalkyne G.. P. G..

29. Podľa žalovaného nie je zrejmé, prečo si súd osvojil záver znaleckého posudku G.. E. P. G.., a nezohľadnil jeho tvrdenia. Súd nezohľadnil princíp vzájomnosti, na ktorý poukazoval už aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/5/1997. Podľa žalovaného práve žalobcovia boli príčinou konfliktov, ktoré medzi nimi nastali, ktoré sa negatívne odrazili aj na správaní sa a prežívaní maloletej R..

30. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedli, že odvolanie žalovaného neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neboli prednesené v konaní pred súdom prvej inštancie. Nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že počas pojednávania v označenej veci došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný počas konania na súde prvej inštancie bol zastúpený advokátom. V zápisnici o pojednávaní zo dňa 26.októbra 2017 súd prvej inštancie konštatoval absenciu akéhokoľvek vyjadrenia žalovaného k doručenej žalobe, a k neuplatneniu prostriedkov procesnej obrany. Žalovanému bol daný priestor k zaujatiu stanoviska v prejednávanej veci. Súd prvej inštancie v rámci posúdenia dôvodnosti žaloby hodnotil správanie sa žalovaného v rozpore s dobrými mravmi v troch rovinách - vo vzťahu k žalobcom, vo vzťahu k ich dcére a napokon vo vzťahu k vnučke - maloletej R.. V dvoch prípadoch ohľadom správania sa žalovaného voči žalobcom a taktiež ohľadom správania sa žalovaného voči ich dcére (manželke žalovaného) súd prvej inštancie argumentoval, že dôvody pre správanie sa v rozpore s dobrými mravmi nenašiel.

31. Vo vzťahu k tretej rovine a to správanie sa žalovaného k maloletej R., t.j. vnučke žalobcov a dcére žalovaného, súd prvej inštancie správne vychádzal zo spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/19/2016, v rámci ktorého bolo vykonané aj znalecké dokazovanie znalkyňou G.. E. P., G.. Uvedená znalkyňa vypracovala znalecký posudok č. 49/2017. V uvedenom konaní ide o zákonný dôkaz. Žalobcovia uviedli, že vo všetkých veciach, ktorých spisy si súd do konania pripojil, boli tieto oboznámené na pojednávaniach, (strany sporu sa k nim vyjadrili), a tak bol ustálený a preukázaný skutkový stav v zmysle CSP. Upriamili pozornosť odvolacieho súdu na postup žalovaného a jeho manželky (ako rodičov maloletej), ktorí opakovane vo všetkých konaniach, na ktoré v rámci dokazovania poukazovali, nekriticky pristupujú k vzniknutej situácii s primárnou motiváciou, bagatelizovať vlastné zlyhanie pri starostlivosti o výchovu maloletej vnučky, a zodpovednosť preniesť na ňu a ostatné okolie (napr. aj na starých rodičov) bez toho, aby hľadali riešenie vzniknutej situácie, aby sa ich dcéra vrátila žiť k nim do spoločnej domácnosti a došlo k urovneniu vzťahov medzi rodičmi a dcérou. Žalovaný a jeho manželka sledujú iba jediný cieľ a to vykresliť sa v každej situácii pozitívne. Takýto záver bol konštatovaný aj vo veci Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/19/2016).

32. Nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že čestné vyhlásenia jeho manželky a jeho rodičov, resp. ich výsluchy na pojednávaní sú spôsobilé komplexnejšie posúdiť a vykresliť správanie sa maloletej k žalovanému ako jej otcovi, než kvalifikované vyšetrenie odborníkom - znalcom, výsledkom čoho je aj znalecký posudok, ktorý spĺňa všetky zákonné atribúty. Navyiac s prihliadnutím na intenzívne rodinné väzby vyvstáva aj otázka hodnovernosti skutočnosti, ktoré by rodičia žalovaného a jeho manželka uviedli. Podľa žalobcov neobstojí ani argumentácia žalovaného poukazujúca na trestné konania, pretože skutočnosť, že voči žalovanému nebola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť, to ešte neznamená, že jeho konanie nebolo v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcovia nesúhlasili ani s tvrdením žalovaného, že súd prvej inštancie nezohľadnil princíp vzájomnosti, lebo práve zohľadnenie tohto princípu vzájomnosti malo za následok zamietnutie žaloby žalobcov v 1. a 2. rade ohľadom správania sa žalovaného voči ním a ohľadom správania žalovaného k jeho manželke.

33. V sumáre vyjadrenia žalobcovia uviedli, že tvrdenia žalovaného v odvolaní sú účelové. Snahou žalovaného je dosiahnutie vykreslenie svojej osoby v pozitívnom svetle a vyvinenia sa z nevhodnej výchovy svojej dcéry, ktorá pre nevhodné správanie sa žalovaného, ako otca, tohto dlhodobo odmieta, a nemá záujem s ním udržiavať akýkoľvek kontakt. Postoj žalovaného teda iba dokresľuje jeho celkový obraz správania sa k maloletej, a dáva za pravdu súdu prvej inštancie, že konanie, postoj a správanie sa žalovaného k maloletej R. malo jednoznačne znaky hrubého rozporu s dobrými mravmi.

34. Odvolacie dôvody neboli naplnené. Súd z vykonaných listinných dôkazov, výsluchu strán sporu, ako aj ich prednesov na pojednávaniach vzal do úvahy práve tie skutočnosti, ktoré boli významné pre rozhodnutie vo veci samej.

35. Podľa žalobcov súd prvej inštancie vykonal dokazovanie vo viac než dostatočnom rozsahu, o čom svedčí aj pripojenie všetkých súdnych spisov, ktoré sa vzťahujú k stranám sporu.

36. Žalovaný v stanovisku k vyjadreniu žalobcov uviedol, že nepovažuje za potrebné a ani vhodné, aby ho žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu poučovali, v čom spočíva právo na spravodlivý proces. Upozornil, že tvrdenia žalobcov sa predkladajú ako fakty, pričom podľa žalovaného sa jedná o klamlivé a ničím nepodložené vyjadrenia. Na úvodnom pojednávaní boli zo strany žalobcov navrhnuté dôkazy, ktoré mali preukázať ich tvrdenia. Súd vyzýval žalovaného, aby v lehote 15 dní od pojednávania (26.10.2017) využil prostriedky procesnej obrany. Vyjadrením zo dňa 14.novembra 2017 navrhol, aby súd na pojednávaní vypočul jeho manželku a dcéru, ktoré sa najlepšie dokážu vyjadriť k vzniknutej situácii. Súd podľa jeho názoru nedostatočne ozrejmil, prečo sa rozhodol tieto návrhy na doplnenie dokazovania nevykonať. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, prečo si osvojil tvrdenia žalobcov bez toho, aby ich podrobil logickým úvahám vo svetle všetkých listinných dôkazov.

37. Súd neprihliadol na jeho svedeckú výpoveď, ale stotožnil sa s výpoveďou žalobkyne v 2.rade (aj napriek tomu, že jej výpoveď v inom konaní nebola pravdivá). Súd postavil svoj právny názor na výpovediach žalobcov a znaleckom posudku č. 49/2017 G.. E. P., G., ktorý vychádzal len z toho, čo pred znalkyňou vypovedala dcéra žalovaného maloletá R..

38. Výpovede žalobcov sú v rozpore s rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, a závery znaleckého posudku č. 49/2017 sú v rozpore so znaleckým dokazovaním vykonaným G.. Q. pod č. 4/2014. G.. Q. v znaleckom posudku č. 04/2014 uviedla, že otec sa príkladne a zodpovedne stará o maloletú, a maloletá zneužíva jeho benevolenciu pri jej výchove. Znalkyňa tiež uviedla, že dieťa kooperuje s tým rodičom, ktorý mu viac dovolí, a preto je v tomto smere manipulovateľná. Vyslovil názor, že pri existencii značného množstva rozporov bolo namieste, aby súd vykonal dokazovanie, ktorým by tieto rozpory odstránil.

39. Z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, prečo nekriticky prijal len tvrdenia žalobcov a tieto nekonfrontoval s výpoveďami iných svedkov, ktorých výsluch zamietol. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.ÚS 332/09, v ktorom bol vyslovený názor, že nevykonanie navrhnutého dôkazu, ak tento mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, je porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.januára 2011 sp.zn. 6Cdo/259/2010.

40. Poznamenal, že súdne rozhodnutie by malo predstavovať spravodlivý a legitímny záver, ktorý bude presvedčivý a uveriteľný. Preto nie je namieste, ak súd len jednostranne vyhodnotil vzťah žalovaného k maloletej dcére a pritom opomína sa riadne vyporiadať s tým, ako žalobcovia postupne manipulovali jeho dcéru proti nemu, o čom svedčí aj záver znaleckého posudku G.. Q., a čestné prehlásenia doložené do spisu. Nesúhlasil s vyjadrením žalobcov, že súd prvej inštancie si správne osvojil skutkový stav tak, ako ho zistili súdy v iných poručeneckých veciach, lebo nekritické stotožnenie sa so zisteným skutkovým stavom iným súdom je absolútne nepostačujúce pre riadne a spravodlivé rozhodnutie. Vyjadrenie žalobcov vzbudzuje dojem, že keď sa im nepodarilo uspieť v trestných konaniach, kde žalovaného krivo obvinili, snažia sa presvedčiť súd, že jeho konanie je minimálne v rozpore s dobrými mravmi.

41. Uvedené stanovisko bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcov dňa 24.7.2018.

42. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a z hľadísk odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, písm. d/, písm. e/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

43. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

44. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 26. novembra 2019 o 9.45 hod. v pojednávacej sieni č. dv. 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 20.11.2019 podľa § 219 ods. 1, 3 CSP.

45. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, t.j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. d/, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, písm. e/, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, písm. f/, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, písm. g/, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo písm. h/, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

46. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

47. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP (t.j., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka (strany sporu), ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

48. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je však odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

49. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ustanovením § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti,

alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

50. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP je daný vtedy, ak zistený stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Uvedený odvolací dôvod nachádza uplatnenie najmä vtedy, ak strany sporu neboli náležitým spôsobom poučené o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

51. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

52. Odvolací súd dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

53. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu ani, že by do úvahy vzal skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo, že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom, vyplývajúcom z ustanovení § 191 až § 194 CSP alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

54. Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 CSP, teda každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, že sa zaoberal aj (ne)vierohodnosťou tých(to) dôkazov, ktorými vierohodnosť bola spochybnená a z vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil.

55. Odvolací súd nezistil porušenie procesných práv, a ani vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

56. Mimoriadne podrobné, presvedčivé, zákonu zodpovedajúce a vecne správne sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

57. Žalovaný argumentuje skutočnosťami uvádzanými už v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré boli predmetom dokazovania a s ktorými sa súd prvej inštancie správne vypořiadal v rozhodovaní vo veci samej. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

58. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné :

59. V zmysle § 630 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) sa darca môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Toto ustanovenie upravuje osobitný spôsob zániku darovacieho vzťahu, ku ktorému dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo k členom jeho rodiny. Za členov rodiny darcu treba považovať predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu (R 88/1998).

60. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru vzniká darcovi okamihom správania obdarovaného, ktoré naplňuje znaky uvedené v § 630 OZ. Pokiaľ darca toto právo realizuje, zaniká darovací vzťah momentom, keď prejav vôle darcu (výzva na vrátenie daru) došiel obdarovanému.

61. Ustanovenie § 630 OZ umožňuje vyvodit' zodpovednosť za porušenie morálnych pravidiel správania - súhrnu určitých historicky nemenných a všeobecne v spoločnosti akceptovaných noriem etiky, morálky a mravnosti. Vrátenie daru možno považovať za sankciu, ktorou darca postihuje obdarovaného za jeho správanie, hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá. Uvedené ustanovenie, ktoré za relevantné označuje len správanie obdarovaného, nemožno rozširujúcim spôsobom vykladať tak, že sa ním majú postihovať aj dôsledky správania iných osôb ako obdarovaného, hoci i jemu blízkych (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 63/2004).

62. Právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi.

63. Toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným (viď. R 31/1999).

64. Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. O také správanie ide spravidla v prípade porušenia dobrých mravov spôsobom vyznačujúcim sa značnou intenzitou alebo sústavnosťou (opakovanosťou), pričom jeho vonkajším prejavom môže byť fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci, hrubý nezájem a podobne. V súlade s § 630 OZ možno za právne relevantné považovať len také správanie sa obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo. Pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (R 61/1997). Pri posudzovaní správania sa obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie sa samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu (princíp vzájomnosti). Uplatnenie princípu vzájomnosti znamená, že pri skúmaní určitého správania obdarovaného z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov sa vezme na zreteľ tiež správanie darcu, za účelom posúdenia, či on sám sa nespráva alebo nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru, lebo následnú (darcom vyvolanú) reakciu obdarovaného (i keď by bola nevhodná) by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Výnimkou by však bolo také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (viď. rozsudok NS SR sp.zn. 2 Cdo/108/2007).

65. V preskúmvanej veci je v spise na č.l. 19 a 20 založený právny úkon darcov (žalobcov) adresovaný obdarovanému (žalovanému) obsahujúci výzvu, aby žalovaný vrátil dar v zmysle uzavretej darovacej zmluvy zo dňa 14.9.2001 v podiele 1/2 k celku. V predmetnej výzve vyšpecifikovali dôvody, pre ktoré žiadajú dar vrátiť, a to za 1/ vo vzťahu k žalobcom v období od r. 2014 až doposiaľ, žalovaný sa mal viackrát dopustiť ich údajného urážania, viacerých hrozieb zastrešovania, 2/ vo vzťahu k dcére (žalobcov) W.. B. J., manželke žalovaného, lebo v totožnom období mal žalovaný na ňu opakovane vyvíjať psychický a fyzicky nátlak, vulgárne ju urážať, hroziť jej fyzickou ujmom a likvidáciou, a osobitne vo vzťahu 3/ k vnučke žalobcov a maloletej dcére žalovaného R. J. v totožnom období sa voči nej mal dopúšťať fyzických útokov, psychického nátlaku, ponižovania, a zastrešovania, a dňa 1.1.2016 ju mal vyhodiť z bytu a ponechať ju bez starostlivosti, pričom od toho času žalobcovia realizuje faktickú osobnú starostlivosť o maloletú R., o ktorú sa žalovaný nijako nezaujíma. V predmetnej výzve poukázali na § 630 OZ a uviedli, že vo výzve popísané správanie a konanie žalovaného jednak voči nim, ako aj voči rodinným príslušníkom považuje za nepripustné a neakceptovateľné a vnímajú ho ako hrubo porušujúce dobré mravy, neúctu a nevďak žalovaného ako obdarovaného. Touto výzvou bol žalovaný vyzvaný na vrátenie daru v lehote 10 pracovných dní od doručenia výzvy. Táto výzva bola doručená žalovanému dňa 15.2.2016.

66. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo obyčajný nevďak, ale také správanie (chovanie), ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať, a to hrubé porušenie dobrých mravov. Obvykle ide

o porušenie značnej intenzity alebo porušenie sústavné, a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a pod..

67. Zákon však nestanovuje, že by závadné správanie (chovanie) muselo dosiahnuť intenzitu trestného činu alebo priestupku.

68. Otázka, či správaním obdarovaného boli hrubo porušené dobré mravy, je predovšetkým otázkou skutkovou.

69. Pre správne zodpovedanie predmetnej otázky je preto nutné (potrebné), aby v každom jednotlivom prípade bolo hrubé správanie obdarovaného nielen (darcom) tvrdené, ale tiež preukázané.

70. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým zistením súdu prvej inštancie, že medzi žalovaným a vnučkou žalobcov dochádzalo ku konfliktom, ktoré vyvrcholili tým, že žalovaný dňa 1.1.2016 vyhodil dcéru R. z bytu, čo malo a má na maloletú (mladistvú) negatívny dopad - stratila pocit bezpečia a istoty domova. Po vyhodení z bytu ujali sa jej starí rodičia (žalobcovia).

71. Treba poznamenať, že dcéra - vnučka R. J. od svojich 12 rokov bola vystavená opakovaným stresujúcim udalostiam na svojej nukleárnej rodine zo strany biologických rodičov.

72. Jednoznačne bolo preukázané, že mladistvá bola vystavená psychickému strádaniu - psychickej a citovej deprivácie, a ako bolo konštatované, stratila pocit istoty a bezpečia domova.

73. Zo znaleckého záveru znalkyne C.. T. S., z odboru Zdravotníctva a farmácie, Psychiatrie zo dňa 14.11.2017 vyplýva, že u mladistvej v dôsledku negatívnych kognitívnych postojov a v dôsledku negatívneho emocionálneho prežívania sa narušil jej zdravý duševný (psychosociálny a emocionálny) vývoj. Je výrazne narušená citová väzba mladistvej ku svojim rodičom. Mladistvá má voči svojim rodičom ambivalentné pocity, ktoré vyplývajú z jej minulých traumatických zážitkov, ale aj zo súčasných postojov rodičov k jej osobe. Mladistvá zaujíma kriticky negatívny postoj voči matke, a má však obavu o matku, ak bude zotrvať v súžití s jej otcom.

74. Voči otcovi zaujíma výlučne negatívny postoj, je jej ľahostajný, ale netuží potom, aby bol otec potrestaný.

75. Správanie sa žalovaného voči dcére (vnučke žalobcov) malo takú intenzitu hrubého narušenia dobrých mravov žalovaným, ktorý zodpovedá naplneniu podmienok vrátenia daru podľa § 630 OZ.

76. Vzťah otca, ktorý vyhodí svoju dcéru z bytu a ktorý sa nezaujíma o maloleté dieťa, ktoré je zverené do náhradnej starostlivosti starých rodičov je nielen z hľadiska etického a morálneho, ale aj z uznávaných pravidiel hrubo porušuje dobré mravy v zmysle § 630 OZ.

77. O tom svedčia aj závery súdu prvej inštancie, ktoré sú uvedené v bode 31 rozsudku, na ktoré odvolací súd poukazuje a nebude ich na tomto mieste znovu opakovať.

78. Nepatričné sú námietky žalovaného o tom, že súd prvej inštancie nevyhovel jeho návrhom na doplnenie dokazovania o výsluch jednak manželky, ako aj svojich rodičov, lebo súd prvej inštancie podrobne rozviedol dôvody, prečo zamietol tento návrh na doplnenie dokazovania a z akých dôvodov, viď body 38-39, ako aj v bode 40 rozsudku.

79. Žalovaný v odvolaní namietal aj spôsob dokazovania a vyhodnotenie vykonaného dokazovania.

80 Odvolací súd poznamenáva, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať nerovnovážne postavenie strán sporu (Článok 6 základných zásad CSP).

81. Rovnosť pred súdom je výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných

strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov, ktorýmkoľvek súdom voči ktorýmkoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m.m.PL ÚS 43/95).

82. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie vytvoril obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonávanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany.

83. Vzhľadom na námietky žalovaného smerujúce najmä k nevyváženému spôsobu dokazovania odvolací súd pripomína, že dokazovanie je časť civilného sporového konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

84. Súd v civilnom sporovom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie strán sporu.

85. Súdna prax aj podľa predchádzajúcej úpravy dospela k záveru, že nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov nezakladá vadu zmätočnosti. Nová právna úprava na samej podstate nič nezmenila.

86. Odvolací súd len opakovane pripomína, že do obsahu základného práva podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I.ÚS 97/97).

87. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvej inštancie s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciate tohto rozsudku.

88. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobcovia boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní, a preto im súd priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník zohľadňujúc § 251 CSP.

89. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).